

MAZÁN TŰL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

Évi előfizetés...	12 hft.
Évi előfizetés...	12 hft.
Évi előfizetés...	12 hft.
Évi előfizetés...	12 hft.
Évi előfizetés...	12 hft.
Évi előfizetés...	12 hft.
Évi előfizetés...	12 hft.
Évi előfizetés...	12 hft.
Évi előfizetés...	12 hft.
Évi előfizetés...	12 hft.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, kivételül az ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok viszonos adására vagy megőrzésére nem vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó hivatalos levélzárán.

XIII. évfolyam 97. szám.

Nagyvárad

Csütörtök, 1917 április 26.

A nők választójogának kérdéséhez.

Irta: Dr. Wassics Tibor báró.

Most, hogy az orosz forradalom és Vilmos császár husvéti rendelete megint exponáltan előtérbe állította az állandóan felszinen levő választójogi kérdést, kétségkívül helyén való, hogy a magyar nők is újból felemeljék szavukat választójogi követelésüket hangoztatva.

Bédy-Schwimmer Róza a női jogok kitünő előharcosának nagyérdékű előadása vezette be az újabb, tetterős mozgalmat.

A magam részéről teljesen magamévá teszem a magyar nők jogos és természetes követelését, amely a mai kor szükségszerű jelensége s csekély erőmet a legnagyobb örömmel ajánlom fel ezen kiválóan nemes cél szolgálatára.

Kétségtelen, hogy a magyar nők a világháború keserves és immár hosszúra nyúló idejében a nélkülözések és sanyaruságok egész sora között minden téren sokat dolgoztak, nagy tapasztalatot szereztek, az élet vitelében különös tapasztalatot sajátítottak el és szép eredményeket értek el. Egyes magasabb társadalmi osztályok eddig dologtalan eleméből a társadalom hasznos tagjaivá változtak át. Régi szerepüket, mely lélektelen tetszelgésben, tulhajtott öltözködésben és piperzésben merült ki, komoly, gondolkodó munkássággal cserélték fel s így küzdő harcosai lettek a súlyos terhektől görnyedő arcvonal mögötti Magyarországnak.

A hadbavonult proletár felesége,

a katona polgár asszonya, a gentry urhölgy és a mágnásnő egyaránt megtette a haza iránti kötelességét. Az anyaság és hitvesség kettős magasztos feladatának hű betöltése mellett állandó, vállvetett, szorgalmas köztevékenységben találjuk Magyarországon minden rendű női társaságát. Mindegyik társadalmi osztály női a maguk módján egyként hozzájárultak ahhoz, hogy a létünkért folytatott, reánk kényszerített, rettenetes küzdelemben helyünket becsülettel megállhassuk.

Betegápolás, rokkantgyámolítás, a szamaritánus cselekedetek egész sorozatának önzetlen és lankadást nem ismerő teljesítésében buzgólkodva előljártak főrangú hölgyeink, polgárasszonyaink egyaránt. E dicső munkálkodás szorgos végzése mellett az otthon ellátásának egyre nyomasztóbb gondja ónsúlyként nehezedett a szegényebb sorsú asszonyaira. Az intelligens magyar nő ezzel a háborús működésével kétségkívül csak új érdemet szerzett arra, hogy a háború után végre ő is beleszólhasson voksával az ország sorsának intézésébe.

A véres háborúban természetesen nagy számban pusztul el a férfi lakosság még pedig tanultsági fokra és társadalmi állásra tekintet nélkül. Az ekként támadt fájdalmas hiány bizony érezhetővé válik majdan a legközelebbi általános választásoknál és hosszú időbe kerül majd, míg az új nemzedék a szenvedett

veszteséget kellő módon kiegyenlítheti. Ezen szempontból is nem jogosult-e az a törekvés, amely ezt az alig pótolható szavazóelemet legalább némileg helyettesíteni kívánja az arra mindenképen érdemes női elem bevonásával?

Az elesett hős özvegyétől vajjon ki tagadhatná meg a hősöket jog szerint megillető választójogot? A birtokát önállóan kezelő nőnek vajjon elvitatható-e a választó joga? A magasabb iskolai képesítést szerzett, önmagát tisztességes keresetéből fenntartó, művelt nőt vajjon nem illeti-e meg méltányosan a szavazati jog? És az anyákat, akikre a jövőnk most százszorosán reá van bízva, vajjon ki lehet-e rekeszteni az ország életének intézését jelentő választói jog élvezői közül?

Elvileg magam is a minden nőre kiterjesztendő, általános választói jognak vagyok a híve. Am különleges helyzetünk és kulturális fejlettségünknek még nem eléggé általános volta arra kényszerítenek, hogy egyelőre megelégedjem a fokozatos fejlődéssel. Egyelőre ki kell emelnünk a tanult nőt s őt kell haladéknál felruháznunk emberi jogával. Megadandónak vélem a választói jogot — még pedig a legközelebbi reform megvalósításával — minden nagykorúságát elért, magát tisztességes keresetéből fenntartani képes, bizonyos iskolai képzettséget szerzett művelt magyar nőnek. Az iskolai képzettség tekintetében elmennék a legzölésőbb határig (a polgári leányiskola négy osztálya stb.) Egyelőre tehát az egyetemet végzett doktornők, a kereskedelmi érettségivel rendelkező

Markovits és Weinberger cégnél, Bémer-tér.

Modell blousok óriási választékban és rendkívüli olcsó árban, valamint selymek szövetek és mosó kelmék méterenkénti olcsó eladása megkezdődött.

Állandó ujdonságok kész női confectione alsó szoknya, medervédő, kész fehérneműk, harisnyák, nap- és esernyők kaphatók. Szabóműhelyében rendelésre a legjobb női ruhák készülnek.

Telefon 11-09.

Telefon 11-09.

Egyen szám ára 12 fillér.

tisztviselőnk és a felsőbb leányiskolát járt nők esnének ebbe a kategóriába

Kiterjeszteni kívánám továbbá a választói jogot, természetesen szintén bizonyos alacsonyabb műveltségi kautéla felállításával, a háboruban elesett hősök özvegyeire, továbbá az anyákra is, ezzel az anyaság nagyszerű hivatását kívánván külön is jutalmazni.

Mindez természetesen még nem általános választói jog volna, csak halaszthatatlan okzerű kiterjesztés, mely épen úgy kívánatos, mint a férfi elemnél.

Angliában már az alsóház küldött bizottsága második olvasásban egyértelműleg megszavazta a nők választójogáról szóló törvényjavaslatot, amely ott általános választói jogot jelent. Amit az erőszakos „suffragettek” nem tudtak elérni a békés időkben elvetendő és helytelen viselkedésükkel, gyakran nyers és brutális fellépésükkel, ime szinte önmagától megvalósult a háború véres kataklizmájában.

És lám az orosz forradalom

egyik első gyümölcse ugyancsak a nők választójogának behozatala volt. Így fog ez történni Németországban is, a hol a „Frauenrechtler”-nek szorgalma szintén erőrekapott a háború alatt. A népet elnyomni már már végzetes bűn volna a haladásában úgy is évszázadra visszavetett emberiség ellen.

A rettenetes világháború borzalmas tragédiájának szomorú szemléleténél önkéntelen is az a gondolatunk támad, hogy mily áldás lett volna, ha a háború kitörésekor már a nők Európa szerte szavazhattak volna. A háború és béke feletti döntésnél bizonyára nem ment volna oly egyszerűen keresztül a millió és millió élet feláldozását egykedvűen kimondó, háborúra szóló parlamenti határozat.

Egyben komoly intelmű szolgálhat a jövőre is.

Vegyük be a választójog sáncába a nőket, a gyöngéd, a finom lelkű nőket, a kik éberren fognak őrködni majdan az örök világéke állandó fennmaradásán.

A katonai ügyosztály ezen névjegyzékek alapján nyilvántartást vezet a Nagyvárad város területén levő összes felmentettekről, mely célból minden változás a névjegyzékek szerkesztői által tudomásra adandó, hogy az a nyilvántartásban keresztül vezethető legyen.

Nagyvárad, 1917. április 23.

Eleméry Ferenc,
katonai ügyi tanácsnok.

Polgári ruhát viselnek a szabadságolt katonák.

A földművelési és erdőgazdálkodási munkák nagy fontosságára való tekintettel, miután a polgári munkaerő érezhetően csökkent, és ideiglenesen nagyobb számú legénységet szabadságoltak és a községeknek vagy egyes birtokoknak kivényelt munkásokat becsújtának rendelkezésre.

A szabadságoltak tekintetében első sorban az önművelő erdőgazdák, bérletkés, szőlősgazdák és ezek legközelebbi családtagjai, fiai, vői testvérei vétetnek figyelembe, továbbá kerékgyártók, bográrok és gazdasági kovácscok, ha iparukat önállóan, valamely birtok vagy község gazdasági szükségletenként üzik. Kérésüket kihallgatáson kell előadni és a szabadságoltak joga a pótkeret parancsnokot, intézőket stb. hatáskörébe tartozik. A szabadság legalább öt hétre szól, amely kisebb részletekben az igényhez kötött munkálatokra adható meg. A szükséges egyéneket a lehetőséghez képest többször is szabadságolják.

Vasárnap és ünnepnapokra a helyőrségtől — amennyiben az illetők nem laknak messze — rövid szabadság adható, hogy az illető katonák polgári foglalkozásukat folytathassák. A munkások szabadságuk ideje alatt polgári ruhát kötelesek viselni.

A birtokosok kérelmére kivényelendő munkásokhoz azokát válogatják össze, akiket szabadságukról munkájuk elvégzésével bonyolítottak, akik még nem szabadságoltak, bár a feltételeknek megfelelnek, vagy a szabadságolásból kizárattak, végül kiegészítik az osztályokat olyan felesleges legénységgel, amely nem is ugyan földművelés- vagy szőlőmunkát, de mint napszámos használható. A munkásokoztagok csapatán szőlőből a csapatokból vezényelhetők, melyek nem tartoznak a harctéren levő hadsereghez.

A választójogi blok. Budapesti tudósítónk jelenti: Az Est írja, hogy az alakítandó választójogi blok küzdeni fog nemcsak a választójog kiharcolásáért, hanem a magyar demokrácia megtartásáért is. A blok megalakítására a szociáldemokráta, a Károlyi és Vázsonyi-párt szövetkeznek. A demokráta koncentráció programjába a béke kérdését is belefoglalja, vagyis a koncentráció a béke blokját is jelentné. A tárgyalások a szociálista párttal már folynak, Károlyi távolléte nem gördít akadályt a meggyezés elé. A blok megalakításáról annak idején nyilvánosságot hozhatnak ki.

Az osztrák politikai helyzet megoldás előtt. Bécsből jelentik: A politikai helyzet teljes tisztázódása holnap fog végbe menni, ugyanis a király dönteni fog a három miniszter lemondásának kérdésében.

Eljárás

az újabb felmentési kérelmeknél.

A m. kir. honvédelmi miniszter urnak a felmentési kérelmekkel és javaslatokkal követhető eljárás, újbóli szabályozása tárgyában 7900/1917 eln. szám alatt kiadott körrendelet értelmében közhírré teszem, hogy:

1. 1917. évi április 20-án és utána megszünt a honvédkerületi parancsnokságok, és az os. és kir. katonai parancsnokságok mindennemű — tehát mező és erdőgazdasági érdekekből való felmentési joga is, úgy hogy a felmentések feletti döntés — a hadügyminiszterium 1916. évi 220.000 számú jegyzékében felvett hadservezési üzemek és bányászati üzemek felmentéseinek kivételével — kizárólag a honvédelmi miniszter részéről történik.

2. Mindazon egyének, kiknek felmentésére a határozat bármely katonai hatóság részéről 1917. évi április hó 20-ika előtt mondatott ki, a revízió alkalmából jelentkezni tartoznak és a névjegyzékbe felveendőek. Oly egyénekről kik az április 20-ig kimondott határozatot a névjegyzékbe feljuttatott határidejéig azaz 1917. évi május hó 8-ig bármely okból nem kapták kézhez és így csak elkésve jelentkezhetnek, a névjegyzék pótlólag terjesztendő fel. Az április 20-ika után megadott, fentiek szerint tehát kizárólag a honvédelmi miniszter által engedélyezett felmentések már nem esnek revízió alá.

3. Az 1917. évi április 30-ika után lejárt felmentések meghosszabbítását ózó kérelmek és javaslatok nem terjesztettek tovább, hanem a kérelmező a felmentés meghosszabbítás iránti kérelmét a revízióból kifolyólag szükséges jelentkezés, illetőleg észrevétel alkalmával tartozik előadni, amikor is a meghosszabbítás a revízió időtartama elintézését nyer; s a megadott meghosszabbítási engedély a katonai okmányon igazolattik.

4. Az 1917. évi április hó 20-tól kezdve irásbeli felmentési kérelmek vagy javaslatok nem terjesztendőek elő, kérelmek mindenki szóbelileg adja elő a községi elöljáróságnál (polgármesternél). A kérelmek — illetőleg,

ahol a felmentés valamely hatóság, intézet, vállalat stb. részéről javasoltatik: a javaslat ugyanolyan névjegyzékbe való felvétel útján intézendők el mint amilyenek a felmentések revíziója számára használtatnak. A névjegyzékek szerkesztésére és feltérjesztésére, illetőleg a véleményezésre hivatott szervek eljárására nézve a honvédelmi miniszter folyó évi 41000 eln. számú rendelete 4. és 5. pontjának határozmányai mérvadók.

A honvédelmi miniszteriumba közvetlenül beadott kérelmek mindenkor visszaadottnak a benyújtónak a mi természetesen illetőleg a kérelmek elintézését csak késlelteti.

5. Miután a felmentés nem egyéni érdekből nyújtott kedvezmény, hanem köz és államérdeket szolgál, a névjegyzékek hivatalból és díjmentesen szerkesztetnek. A szükséges nyomtatványokat a hatóság, község, üzem, vállalat stb. tartozik beszerezni és készletben tartani.

A községi elöljáróságok (polgármesterek) kötelesek minden felmentést kérő egyént a névjegyzékbe felvenni, tekintet nélkül arra, vajon az illető felmentését javasolják-e, vagy sem. Micsodok, akik felmentésüket kérve a névjegyzékbe felvették kívánatos, a felvétel megtörténtét igazoló egyszerű igazolvány jeggyel láttatnak el.

6. Amennyiben egyes kivételes esetekben bejárás engedélyre van szükség, azt az illetők az előbbi pontban említett igazolvány jegy alapján az illetékes I. fokú közigazgatási hatóságoktól kérelmezhetik. A bejárás engedélyekre nézve a honvédelmi miniszter 2242—1917 eln. számú rendelkezésének határozmányai mérvadók a 6654—1917 eln. es. rendeletében megállapított szigorúbb elbírálási elvek teljes alkalmazásával.

7. Miként a revízió alkalmából, ép úgy az új felmentések alkalmából szerkesztett névjegyzékek negyedik példányai a felmentett egyén tartózkodási helyének megfelelően illetékes községi elöljáróságnak (Nagyváradon a katonai ügyosztálynak) küldendőek be.

Wilson feltételei a békéhez.

Budapest, április 25. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: A Daily Newsnek táviratozzák Washingtonból: Wilson háborús céljai, amelyeket az angol missió vezetője, Balfour előtt kijelentett a következők:

Nem csak a háború megszüntetése, hanem állandó és tartós béke.

A béke fentartása a legyőzött Németországgal semmi körülmények között sem lehetne.

Konstantinápolyt szabad kikötővé kell tenni.

Belgium előbbi helyzetének visszaállítása szükséges.

Elszáss—Lotharingia és az afrikai gyarmatok ügyében a döntés tisztán Európára tartozik, Amerika erre nézve nem nyilatkozik.

Elesett német tengerészek temetése Angliában.

Budapest, április 25. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: Doveri távirat közli: A csatornában legutóbb vívott küzdelemben elesett német tengerészek temetése ma ment végbe katonai pompával. A koporsókra egy koszorú volt, a doveri tenger-nagyő ezen felirással: „Hódolattal a hősi el-lenségnek.”

Szerbia nem köt külön békát.

Budapest, április 25. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: A szerb nagykövet megcáfolta a szerb külön békéről szóló híreket.

Nem tettünk újabb békeajánlatot az oroszoknak.

Budapest, április 25. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Különösen az antant körökben elterjedő azon hír, hogy az oroszoknak újabb békeajánlatot tettünk volna, teljesen alaptalan.

Újabb 143.500 tonna.

Budapest, április 25. (Saját tudósítónktól.) Berlinből a Wolff-ügynökség jelenti: Az április 19-én ismeretessé vált tengeri járműveink sikere óta a hó 24-ikéig beérkezett gyűjtőjelentések szerint további 143.500 bruttó tonna regiszter-ürtartalmu ellenséges és semleges kereskedelmi hajót súlyosztettek el buvárhajóink az angol csatornában, az Atlanti-óceánon és az Északi tengeren, közöttük 4129 tonnatartalmu angol segéd-cirkálót és más felfegyverzett kereskedelmi gőzösöket.

A hajóhadparancsnokság.

Nyilatkozatok a háború végéről.

Budapest, április 25. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A papok Eborberg dán szocialista vezér nyilatkozatát közlik, amely szerint a stockholmi konferencia nem május 15-én, hanem május végén ül össze. Eborberg azt is kijelentette, hogy véleménye szerint a béke a nyár végére meglesz.

Budapest, április 25. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: Az angol alkotás egyik legutóbbi ülésén Lonar Law kijelentette, hogy az a parlament, amely alatt a háború megkezdődött, a békötést is megéri.

Ebből a kijelentésből azt következtetik, hogy a háborút november előtt be lehet fejezni.

Oroszország és a háború.

Budapest, április 25. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: A Timesnek jelentik Pétervárról: Az ideiglenes kormány a tábori hadsereghez kiáltványt intézett, amelyben tudatja, hogy a háború és béke kérdésében a további döntést az alkotmányos választójog által megválasztandó alkotmányozó országgyűlésnek tartják fenn.

Az angolok újabb támadása is összeomlott.

Berlin, április 25. A nyugati hadsereg tájékoztatja:

Keleti harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornok hadserege. Az arrasi csataterén tegnap reggel óta Gaorella helység birtokáért folyik a harc. Az ellenség egyébként a Scarpetól északra nem ismételte meg támadását. A Scarpetól délre az Arras—Cambresi országot mindkét oldalán délután újból fellángolt a harc. Angol hadosztályok Monchy—Vaccourton át széles arcvonalon mélyen tagozva támadtak. Az angolok rohamra tűzünkben és kemény közelharcban mindenütt igen súlyos veszteségeikkel összeomlott. A lövészárkok legénysége és a gyalogsághoz tartozó repülők április 23-ról azt jelentik, hogy az arcvonal előtt heverő halott és sebesült angolok száma szokatlanul nagy. Gyalogságunk ellentámadásaink alkalmával 660 foglyot ejtett. Több páncéltáncos gépkocsit elpusztítottunk. A tengerparti közelében rohamcsapatjaink április 23-án hatásos előkészületek után benyomultak az ellenség állásába és 21 francia és 4 géppuskából álló részarányt hoztak magukkal.

Folyó hó 13-án és 24-én harcra került előtérén St. Quentin-től nyugatra több átközelekre került a sor, amelyekben az ellenség véres veszteségein felül foglyokat is veszített.

A német trónörökös hadserege. Az Aisne és a Champagne arcvonal több szakaszában a tűzharc lemejt erősödött. A franciák előtörései a Hurlebise majornál, Brimontál és a Salpetól nyugatra eredménytelenek maradtak.

Az ellenség vonalai mögött élénk forgalmat észleltünk, melyet határozott tűz alá vettünk.

Albrecht württembergi herceg hadserege. A helyzet változatlan.

Az angolok és franciák 23-án légi támadás folytán 20 repülőgépet és egy kötött léggömböt veszítettek, 24-én 19 repülőgépük esett áldozatul, amelyek közül 16 légi harcokban, 3 alulról történt védőlövések folytán zuhant le.

Bernart hadnagy huszadik, huszonegyedik és huszonekettedik ellenfelét lőtte le. Egyik ellentámadásunk alkalmával Gavrelle-nél, Corer százados, egy légi különítmény vezetője 150 méter magasságban a rohamozó gyalogság előtt repült és repülőgépe-ből géppuskájából lövöldözött az angol vonalakat.

Tűzharc az oroszokkal.

Keleti harctér.

Tűzsergünk erőteljesen viszonozta az orosz ütegek tüzelését, amelyek főképen Jakobstadnál, Ostawinál és a Hocrow Tarnopoli vasút mentén működtek.

Macedóniai front.

Napok óta a Vardar és a Doiran tó közti állásaink ellen irányuló hatásos angol agyuzást tegnap támadások követték, amelyeket a bolgár csapatok kivétel nélkül visszavertek.

Érdekességek az aradi gör. keleti zsinaton.

Ki lesz a nagyváradai püspöki helynök? — A püspök megfellegetett Mangra Vazulról. — Érzékenykedés a lelkészek háborús segélye miatt. — A nagyváradai szentszék helyzetének rendezése.

Az aradi gör. keleti zsinaton számos olyan szokatlannal érdekes esemény történt s várható, amelyek kikíváncsoltak az egyszerű tudósias sablonos keretel közül. Az első jelenség az, hogy Pap I. János püspök elnöki megnyitójában megfellegetett Mangra Vazul új érsekmetropolitáról. Megnyitó beszédében megemlítette, hogy a metropolitai széket betöltötték, de egy szóval sem említette, hogy kit emel a kongresszus a metropolitai méltóságba.

A zsinat, úgy látezik, a felelőkenység jegyében folytatódott is. Fájdalommal emlékeztek meg Ferenc József elhunytáról s örömmel vették tudomásul Károly király trónralépését, azonban megfellegettek arról, hogy az új királyt hódoló felirattal szokták üdvözölni.

Ha a püspök memoriája nem is működik úgy Mangra Vazulal szemben, mint várható volna, Goldis László bizonyosságát szolgáltatja jó emlékezőtehetségének; s nem feledkezik meg Mangra Vazulról, de remélhetőleg az érsekmetropolita sem ad okot arra, hogy Goldis László öt felelőkenységgel vádolja meg. A szervező-bizottság bejelentette, hogy Mangra Vazul lett az új metropolita és javasolta, hogy a zsinat ezt örömmel vegya tudomásul.

— En nem veszem örömmel tudomásul — pattant fel Goldis László, amire az elnök megkérdezte:

— Szándékozik ellenindítványt tenni?

— Nem teszek ellenindítványt, — felelte csöndesen Goldis.

A zsinat aztán elfogadta a javaslatot, hogy örömmel veszik tudomásul a metropolitai választás eredményét.

Nagy érdeklődést keltett a magyarországi gör. keleti oláh lelkészeknek kiutalt háborús segély. Az országos hadsegélyző bizottság először százkilencvenezer, azután pedig kétszázötvenezer korona hadsegélyt utalt ki Mangra Vazul metropolitai kezébe. Amidőn az egyházi bizottság ezt bejelentette a zsinatnak, Pap püspök indig-nálódva szólalt fel:

— Nekem a lelkikkel több hatalmam van, mint „pénzzel“.

Az egyházi bizottság azt javasolta, hogy a zsinat írjon fel a kormányhoz és a háborússegély felomelésát kérje, egyben azt a kívánságát fejezte ki, hogy az aradi egyházmegye lelkészeit megillető segélyeket az aradi püspök kezeihez juttassa a hadsegélyző bizottság. Ez indítvány körül élénk eszmecsere fejlődött ki.

*

A zsinat legfontosabb témája kétségtelenül a nagyváradai püspöki helynöki szék betöltése. Mangra Vazul állása, amelyet ő 1900-ban foglalt el, most megüresedett. Ennek idején Mangra 30 szavazatot kapott 24 fehérvázavazólappal szemben. Erre az állásra titkos szavazással választ a zsinat. Jelöltek

nincsenek, mert pályázatot nem is hirdetnek.

Választás előtt azonban már több-kévésbé tudható, hogy kire esik a zsinat bizalma. Ciorogariu Romulus, az aradi román szeminárium igazgatója került Mangra Vazul örökébe. Másik kandidáns, Pap János tábori esperes is szóba került, azonban ő megcáfolta a róla elterjesztett hírt és ezt azaz is megcáfolta, hogy megjelent azon az értekezleten, melyen Ciorogariu Romulus megválasztását határozták el.

A választással kapcsolatban sok szó esik majd a nagyváradai szentszéknek és elnöke jogi helyzetének rendezéséről is. Bizonyos körök ugyanis a nagyváradai szentszék elnökét egészen alárendelt szerepbe szeretnék juttatni, azonban az ellenségek viharos tiltakozása alighanem meghiúsítja az erre irányuló törekvést.

A házbérfillérek életbeléptetése.

Junius végére várja a tanácsa a szabályrendelet jóváhagyását.

A házbérfillérek behozatalától sokat remél Nagyvárad város tanácsa. Azt hiszi, hogy évenként 180,000 korona bevételre lesz belőle a város pénztárának, ami a mostani deficitos világban mintegy 10 százalék köz-költő emelést pótolna.

A miniszter tudvalevőleg nem hagyta jóvá a házbérfillér-szabályrendeletet, hanem több irányú módosítást kíván. Leiratában azt fejtegeti, hogy a tervezet végrehajtása nagy adminisztrációs nehézségekkel járna.

Kijelenti azonban a miniszter, hogy nem kifogásolja, hogy ha a módosítások keresztülvételével egyidejűleg a város tanácsa mindazokat az intézkedéseket megteszi, amelyek az életbeléptetéshez szükségesek, hogy a jóváhagyás után a szabályrendelet azonnal keresztülvihető legyen.

Nagyvárad város tanácsa tegnap foglalkozott a miniszter leiratával, amelyet azzal adott ki de Thury László városi fő-ügyésznek, hogy a miniszter által kívánt módosításokat eszközölje a szabályrendeletben, amely azután újból a város törvényhatósága elé kerül.

Egyben megtilta a szükséges intézkedéseket a tanács az irányban is, hogy a szabályrendelet életbeléptetésére már minden készen álljon.

Ezekkel az előintézkedésekkel Juricska y Barna tanácsost bírták meg. Ez óriási munkát ad a városi adóhivatalnak. Maga az egyé-
nenkénti kivétel legalább két hónapi időt vesz igénybe, mert lakásonként kell megállapítani a házbérfillért.

A tanács úgy számít, hogy ha most beviszi a törvényhatóságba a módosított sza-

bályrendeletet, junius végére sikerül a miniszternél a jóváhagyást kiforazirozni.

Ha az előmunkálatokkal addig készen lesznek, a meghirdetés után azonnal életbeléptethetik a szabályrendeletet s a kész kivételi lajstromok alapján megkezdhetik a kivetett összegek behajtását.

A városi tanács ugyan számít rá, hogy különösen a köztisztviselők részéről erős mozgalom lesz a tisztviselők ezen újabb megterhelése ellen, tekintettel a törvény azon intézkedésére, hogy a köztisztviselők a városi kösterhek viselése alól mentesek, de hiszi a tanács, hogy ez nem akadályozhatja meg a jóváhagyott szabályrendelet életbeléptetését.

Az elveszett koca.

Tegnap másodízben tárgyalta a kir. törvényszéknek Ember Géza táblabíró elnöklése alatt itélkező tanácsa (bírák: Fábry Albert, Peres Ferenc, ügyész: Farkas István, védő: dr. Papp Károly, jegyző: Lenkei Árpád) a csalással vádolt Dobai Illés nagy-
üregdi sertéskereskedő büntetését.

Azzal van vádolva, hogy Réthy Ernő káptalani uradalmi tisztjól kicsalt egy kocsát, mely a káptalan tanyájára tévedt, azt állítva, hogy a koca az ő elbirtogolt jószág. Pedig a koca Izsó Antal kovácshoz volt s Árpádról szökött meg egy viharos téli éjszakán. Izsó Antalról sirva keresete egyetlen vagyonát az összes községekben, míg végre Szalontán a vásárban ismerte rá a Dobai Illés 28 dísznöje kösött. A koca 900 koronát ért.

A múlt tárgyaláson a bizonyítás kiegészítését rendeltek el s tegnap folytatták a tanak kihallgatását. A tárgyalás elején a védő tett előterjesztést. Bizonyítani kívánja a védelem, hogy Dobai Lászlónak is elveszett a kocája. Ezt Gyapjun vette s két nap mulva szökött meg tőle. Kidoboltatta a közeli községekben s kereste mindent, míg végre Bikácson találta meg a káptalan tanyáján.

Közégi bizonyítvánnyal igazolta, hogy az övé, ki is kapta, el is adta Váradon. Majd 3 hét múlva Báródon vett 28 darab kocsát s ezeket vitte Szalontára s ott ismerte fel kocsit a magáét Izsó Antalné. Es tehát nem az a koca volt, amit Dobai kikért Réthy Ernőtől.

Szelezsán Györgyné: a vádlott múlt év január 16-án, vasárnap vett tőlem egy kocsát Gyapjun. Kedden újra eljött hozzám s kérdezte, hogy nem jött-e vissza a koca, mert elazoklott. Egy héttel minden nap eljött, hogy nem jött-e vissza. Halottam után, hogy Bikácson megtalálta.

Hurguly Jánosné: szomszédja vagyok vádlottnak. Láttam azt a kocsát, amit Gyapjun vett. Ez vészett el. Hosszu keresés után Bikácson találta meg s hazahozta, láttam, hogy a vádlott elveszett kocája volt. Láttam azt a kocsát is, amit a vádlott Báródon vett, s amelyet Izsóné szájtyeként ismert fel. Nem est hozta el a vádlott Bikácsonról Réthy intésétől.

Papp Mihályné: Tudom, hogy a vádlottnak elveszett a kocája, amit Gyapjun vett, s ezt megtalálta Bikácson. Együtt mentem a váradai vásárra vádlottal, aki ott eladta azt a kocsát, amit Izsóné a magáénak ismert fel, de akkor már eladta volt az elveszett kocsát. Ugyanígy vallott a tanunak 18 éves fia is.

Felolvasta az elnök Beringye Tótyer vallomását, aki igazolta, hogy Báródon vettek 28 kocsát s a vádlottal Szalontára hajtották. Ezek között ismerte fel a magáét Izsóné.

A törvényszék a tényállást nem látta felderítve s felhívta a feleket, hogy újabb tanukat jelentsenek be.

A védő és a sértett képviselője tennet jelentettek be. A törvényszék újabb tárgyalást tűz ki, amikor megidéri az összes, már kihallgatott tanukat a tárgyalást megismétli.

Jelentkezéskor a felmentettek mit vigyenek magukkal?

A felmentések reviziója tárgyában Nagyvárad város polgármestere által 8551-1917. szám alatt kiadott hirdetményben foglaltakra utalással felhívom a személyes jelentkezésre kötelezettek figyelmét arra, hogy az említett hirdetményben előírt eljárásról — saját érdeklődésben is — szigorúan alkalmazkodjanak, mert azon felmentett, aki a jelentkezéshez nem hozza el a rendelkezésre álló katonai okmányokat és felmentésére vonatkozó iratokat a névjegyzék kitöltéséhez szükséges — a hirdetményben felsorolt — adatokat készen, készen nem hozza el a jelentkezéshez, — egyrészt a hivatalnak felesleges munka- és idővesztést okoz, másrészt a maga idejét is feleslegesen pazarolja.

Tekintve, hogy a honvédelmi miniszter 4100. eln. rendelete értelmében a jelentések lehető rövid időn belül bonyolítandók le, akként hogy a névjegyzékek legkésőbb május 8-ig az első véleményező fórumhoz kerüljenek, nemcsak a hivatalnak, de első sorban a felmentetteknek elsőrangú érdeke, hogy a névjegyzékek megszerkesztése kellő időben s a rendelkezésben előírt módon megtörténhessen.

Ugyanezen alkalmal a kereskedelemügyi miniszter ur 10400. eln. számú rendelkezéshez képest felhívom a kereskedelem és ipar köréből felmentett azon egyéneket, a kik a honvédelmi miniszter 4100. számú rendelkezés 5. d) pontja értelmében a polgármesternél tartoznak jelentkezni, hogy a jelentkezéshez saját érdeklődésük feltételül hozzák el magukkal azon adatokat, melyek az idézett kereskedelemügyi miniszteri rendelet alapján a nagyvárad kereskedelmi és iparkamara által a helyi lapok április 20. és 21. számában közzétett hirdetményben részletesen fel vannak sorolva, mert ezen adatok a felmentések elbírálásánál döntő sulyal esnek latba s saját érdeke ellen tesz az a felmentett, aki a hirdetményt figyelembe nem részesítve, ezen adatoknak pontos összeállítására és okmányokkal való igazolására nem törekszik.

Végül felhívom a mező és erdőgazdasági érdekekből felmentettek figyelmét arra, hogy a jelentkezéshez a polgármester 8551-1917. számú hirdetményében felsorolt személyi adatokon felül hozzák el a jelentkezéshez írásba foglalva még a következő adatokat is és pedig:

- a) a mezőgazdasági érdekből felmentett
 1. ha alkalmazott vagy cseléd, ki részére mentetett fel, ugyanott hány cseléd van és a gazdaságból hányat mentettek fel;
 2. a gazdasági művelés alatt álló föld, (kat. holdak száma), művelési ágak, (szántó, kert, szőlő stb.)
 3. állatállomány (ió, szarvasmarha, juh és sertésállomány);
 4. a felmentettel közös háztartásba élő vagy vele közösen gazdálkodó családtagok száma és kora, közülük teljesül-e valaki katonai szolgálatot és hol, van-e a családnak katonaságtól felülviassgálat utján elbocsátott tagja és hány?
 5. a 60. életévet el nem ért atya állítólagos munkaképtelensége tényleg fennáll-e (szükség esetén hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolandó.)
 6. a felmentettnek 25 holdat meg nem haladó birtoka rokona által vagy rokon birtokával együtt megművelhető-e.
 7. alkalmaztatás időpontja (mióta van jelenlegi alkalmazásában) év, hó és nap.
- b) Erdőgazdasági érdekből felmentettek:

1. mi volt foglalkozása, állása, stb. a háború kitörése előtt.
 2. az erdőbirtok kiterjedése.
 3. az erdő birtokos maga foglalkozik-e az erdő kezelésével és kitermelésével és mióta tulajdonosa az erdőnek.
 4. az erdőbirtokon hány erdőfészket, illetőleg erdőfészket (erdőfészket) volt alkalmazásban 1914 évi július hóban, közülük hány teljesít katonai szolgálatot és hány van alkalmazva az időszertint.
 5. fatermelés hány holdon van tényleg folyamatban.
 6. a kitermelendő anyag mennyisége, hány vagon tűz, banya, cellulosefa, faszén, cserkéreg vagy tuskófa, hány darab talpfa vagy hány m. m. és haszonfa.
 7. a kitermelt anyag kinek lesz kiszállítva.
 8. az üzemi személyzetnél: Állandóan a termelőnél (erdőbirtokosnál) van-e alkalmazva,
 9. a favarozónál: nevezett maga fuvarozó-e?
 10. a gépészeti személyzetnél: képesítést (gyakorlati képzettségét) mikor szerzte?
 11. alkalmaztatás időpontja (mióta van jelenlegi alkalmazásában) év, hó és nap.
- Aki ezen adatokat összeállítani nem tudja, helyesen teszi, ha annak összeállítására most kér fel s a jelentkezéshez már a kész adatokat hozza magával.
- Nagyvárad, 1917. április 24.

Eleméry Ferenc,
katonaiügyi tanácsnok.

Élelmiszer-szerzési fogások.

Nagy tömeg sötétlik a folyosón. A polgármester szobájától kezdve Lukács Ödön ajtaja előtt szétterjedve egészen az anyakönyvi hivatal raktáráig árad el a sok várakozó asszony és gyerek. Szolga, türelő késéssel lábbal magyarázza nekik, hogy nem lehet, nincs rá alkalom, idő, mód. Süket fülüknek beszélnek.

— Menjén a frontra, ott gyakorolja az erejét, mondják a türelőnek.

Ennivalót kérnek. S e törekvésükben a legmasszamezőbb felfogást fejtik ki. Egyik orvosi bizonyítványt mutat fel, hogy szükség van cukorra, mert beteg. A bizonyítvány rendese a van kiállítva, hatósági tiszti orvos van aláírva. Már írja is rá Sisztéleky Kálmán az utalványt, amikor észreveszi, hogy a papír kissé vastag. Megtapogatja s az ablak felé fordítva átnéz rajta. Megtalálja saját nóvaláírását, amelyet azért szokott az orvosi bizonyítvány hátsó lapjára vezetni, hogy egyszer vagy kétszer már kiutaltak a beteg számára a cukoradagot. De ezen nem látszik semmi, a hátlap tiszta s mégis, az ablakon keresztül nézve tisztán látható a pirosesusa nyoma.

Ritka türelem és számitás eredménye: a névaláírásos hátsó lapot hasonló papírral, milliméterre kiszámított hasonló nagyságu papírral ragasztotta be a kérelmező, aki ilyen módon akart hozzájutni még egyszer egy kis cukorhoz.

Más: Nagynya, anya, két unoka jelennek meg a főjegyző előtt. Mind külön-külön, más más néven. Lukács Ödön már a második belépésnél észreveszi a hasonlóságot, hogy egymáshoz tartoznak.

— Ugy-e, hogy az édesanyja az, aki most volt nálam?

A leány tagadai próbál, de elvörösödik s hebeg. A mint kilép, bemegy a nagynya,

anélkül, hogy észrevenné unokája zavartságát. A főjegyző udvariasan megkérli:

— Miért nem jönnek együtt? Hiszen odaktól van még egy unoka.

Más: A oigányasszony ugyancsak tola-kodik, tőle nem messze egy oigánylány. Bemondják neveiket, az asszony is mást, a leány is. Imre rájuk néz, s azt mondja:

— Maguk együttvé tartoznak, ez a maga lánya.

Tagadnak. Végre beismerik, hogy anya és lány. Cukor kellene nekik, hát külön kérnek, hátha kap az egyik.

A földgáz elvezetése Nagyváradra.

A részvénytársaság kiküldötteivel tárgyal a város.

Nagyvárad város jövő fejlődésének nagyfontosságú kérdése az erdélyi földgáz elvezetése Nagyváradra. Az olcsó földgáz kellő felhasználása különösen gyáriparunk fejlődésére birna kiszámíthatatlan előnnyel, azonkívül új lendületet adna a legtöbb városi üzemi fejlődéséhez. Többé szempontjából is.

Elsősorban a városi villamosmű olcsó hajtóerővel ellátása jótékonyan hatna a villamos áram árának csökkentésére, aminek elsősorban a villamos árammal dolgozó ipartelepek látnak hasznát.

De előmozdítaná az olcsó földgáz könnyű hozzáférhetése új gyártelepek keletkezését. A gyárak alapítására szánt tőke tudvalólag azokat a helyeket keresi fel előszeretettel, ahol a gyárak alapításának előfeltételei meg vannak. Ezek pedig elsősorban a jó vsuti összeköttetés és az olcsó energia.

Az első, Nagyvárad város szerencsés fekvésénél fogva magvan, míg a mázakra kitűnő alkalmat szolgáltatna a földgáz, amely Erdélyben nagyon messze van.

A földgáz részvénytársaság az állammal kötött szerződés alapján elsősorban Nagyváradig kötelesek kiépíteni a földgáz fővezetékét. Későbbi dolog lenne azután az elágazás kiépítése Nagyváradról Debrecenig, Szolnokig, Aradig.

A részvénytársaság a nagyváradai fővezeték építését még ez év első felében meg akarja kezdeni, ez okból tárgyalnak Nagyvárad városával.

A Földgáz társaság képviselőiben Papp igazgató és Jánossy főmérnök kedden délután Nagyváradra érkeztek. A két tisztviselő tegnap délelőtt bemutatkozott a tisztelettel dr. Cziffra Kálmán főispánnál és Rimler Károly polgármesternél.

Ezután Kőszeghy József városi főmérnök kíséretében megtekintették a városi közműveket: villamos telepet, vízvezeték telepet, több nagyobb ipartelep. Kellő információt szereztek Kőszeghy József főmérnöktől az itteni viszonyokról.

Majd a városházára koosztak, ahol Rimler Károly polgármesterral, Lukács Ödön főjegyzővel, Kőszeghy József főmérnökkel és Rimanóczy Béla villamos telepi igazgatóval megkezdtek a tárgyalásokat.

A tárgyalás menete egyelőre nem nyilvános, azonban annak eredményét közöljük.

Miért tettünk békeajánlatot.

Budapest, április 25. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A „Fremdenblatt“ holnapi száma „Válasz a szociálistáknak“ címmel vezércikket közöl, amelyben békejavaslatunkról ezeket mondja:

A monarchiának nincsenek agresszív szándékai az oroszokkal szemben, nem számít területi hódításra. A szociálisták minden bizonnyal elhisszik, hogy az osztrák-magyar kormányok ilyen értelmű nyilatkozataikban ősszintén beszélték. Állásfoglalásunk azonban nem a gyöngeség jele, elvagyunk szánva és kitartással elég erősek vagyunk katonailag és gazdaságilag, hogy a háborút az ellenség leküzdéséig folytassuk.

Ha mégis készek voltunk békeajánlatra, csak a további céltalan emberáldozatot akartuk megakadályozni, nehogy annyi drága ember élet a háború folytatása által felemésztesék.

HIREK

NINCS BAJ.

Nagy ijedelmet kelt a szokatlannul hűvös időjárás, pedig ezidélj semmi baj sincsen. Beszélünk fagyról, fagykról, holott a fagy csak a szokatlannul hosszú télen s akkor is csak az Alföldön tett károkat a gyümölcsfákban, amelyeknek feléről lehetett észlelni a fagy hatását.

Ezidélj a hűvös idő csak a munkálatozt hátráltatta s a növényzet fejlődését késleltette. Mialán a tavaszi munkálatokkal kiadó késleltetés, a fagy nem árt a veteményeknek. A buza elég erős már, a késői vetés pedig ugyanis csak az őszre érik meg. Most a gyümölcsösökben ritka szép a virágzás, a szilva sokat ígér, a sárga gyönyörűen fejlődik, nincs ok az aggodalomra. Csak ki ne tisztauljon este, mert akkor megsínyli a termése. Aggódva vizsgáljuk az eget, a rozskatunk, ha észrevesszük, hogy feljött a csillag.

Csak a boros ég és az eső segíthet rajtunk.

*** Személyi hír.** Koványi Géza dr. udvari tanácsos, képviselő Nagyváradon időzik.

*** Uj hadikölcsön előtt.** Budapesti tudósítónk jelenti: A pénzügyminiszter a nagyobb pénzintézetek vezetőit értekezletre hívta össze az új hadikölcsön sikerének megbeszélése végett.

*** Május végén összeül a Reichsrat.** Bécsből jelentik: A kormány elhatározta, hogy a Reichsratot május 30-ra összehívják. Főleg az élelmezési és gazdasági kérdéseket vitatják meg, de szóba fog kerülni a cenzura megszüntetése is.

*** A Kath. Növendő-egyesület új alapító tagjai.** A Katholikus Növendő egyesület alapító tagjainak száma növekedett a következőkkel: gróf Stubenberg Józsefné 100 koronával, báró Königswalter Melánia, Gresinczy Antal, Andrányi Károly fia cég, Pally Lajosné, Reck Gézáné és Eleméry Ferenccé 50-50 koronával beléptek az együletbe.

*** Az Erdélyi Menekültek Segélyező Bizottsága** folyó hó 26-án a városbáza bizottsági termében Cziffra Kálmán főispán elnöksége alatt ülést tart.

*** Egy étkezésnél csak egy husétel.** Tadmására hozom az érdekes étkezési és vendéglői tulajdonosoknak, hogy a 3101-1916. M. E. számú rendelet 7. §-a alapján nyert jogomnál fogva 1917. évi április hó 26-tól kezdődőleg a további intézkedésig elrendelem, miszerint az étkező helyek és vendéglők étleppjén legfeljebb csak kétféle husétel szerepelhet és ebből egy egy étkezéshez csak egy husétel szolgáltatható ki. Aki a jelen rendelkezésemet megszegi, az kihágást követ el és a fentebb idézett rendelet 8. §-a alapján 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Nagyvárad, 1917. évi április hó 16. Lukács Ödön s. k. polgármester helyettes.

*** 46-50 évesek újabb sorsozása.** Bihar megyének a debreceni honvédkiegészítő parancsnokság alá tartozó derecskei, érmihályfalvai, székelyhidi és margitai járásek körzeteiben a 46-50 évesek újabb sorsozásának napjait tegnapi számunkban közöltük. Most leérkezett a megye alispáni hivatalához a nagyváradi honvédkiegészítő parancsnokság tervezete is, amely szerint az 1867-1871 évi születésű répfelkelésre kötelezettek orvosi megvizsgálása és bemutató szemléje a megye többi járásában a következő napokon fog megtörténni:

Magyarcsékei járásban: május 2-3.
Eledli járásban: május 2-3-4-5. Belényesi járásban: május 5-6-7. Szalárdi járásban május 8-9. Cséffai járásban: május 8-9-10-11-12. Nagyszalontai járásban: május 12-14-15-16. Béli járásban: május 14-15. Tenkei járásban: május 16-17. Biharkeresztesi járásban: május 18-19. Eőzponti járásban: május 19-20-21. Berettyóújfalui járásban: május 20-21-22. Sáréti járásban: május 20-21.

*** Nincs bürgonya, de lesz.** A város közfogyasztására kiutalt bürgonya szállítási nehézségek miatt nem érkezett meg. A bürgonya árusítása egy pár napig szünetelni fog. Amint a bürgonyának egyrésze is meg fog érkezni, azt hirdetésmény útján azonnal tudatni fogom. A közönséget kérem, támogatása türelmével a hatóságot, amíg az útjába álló nehézségeket leküzdí. A bürgonya helyett egyelőre csatládonként két kilogramm tengenidarát szolgáltatnak ki a városi üzletek a lisztkönyv felmutatása mellett. — Lukács Ödön, polgármester helyettes.

*** Katonai kitüntetés.** A hívtásos lap közli, hogy a király Kics János 101. gye. bel. tart. hadnagyot a legfelső díjazás elismeréssel tüntette ki.

* Knecht János dr. a ravatalon

A kath. papnevelő elhunyt jeles tanára dr. Knecht János a szemináriumban elhelyezett ravatalon fekszik. A ravatalnál megjelentek barátai és ismerősei, vidéki kollégái. A város intézményei átiratban fejesték ki részvételeket, részvétlívratok jöttek Felszer Antal győri püspöktől és több vidéki ismerősektől. Fűzesgyarmatról deputáció érkezett a temetőre. Fűzesgyarmat volt az a hely, ahova az elhunyt az ünnepek alkalmával ellátogatott és a kis kápolnában misézett. Egy gyönyörű kedvéért sokszor egy teljes napig ott maradt. — Dr. Knecht János temetése ma délután fél 10 órakor megy végbe.

* A buzgó munka elismerése.

A hadbavonultak hozzátartozóinak járó államségély kezelése, nyilvántartása óriási munkát ad már 3 órát. Nagyvárad városánál egy Juricskay Baros tanácsosnak, mint a vezetés alatt működő államségély ügyeket kezelő ügyosztály alkalmazottjának. Szó volt róla az óriási munkát végző nagyon gyengén dotált személyzetnek elismerésképpen jól megérdemelt jutalmat adni, azonban a tanács a város szorult pénzügyi viszonyára tekintettel, ezáltal eltákolott a személyzet megjutalmazásától. A tegnap tanácsülésen azonban, mérlegelvé a viszonyokat, az ügyosztály két kiváló alkalmazottjának azavazott meg némi jutalmat. Nevezetesen Salgó Zoltán havidíjazásának, aki már három éve teljesít buzgó szolgálatot az államségélyezésénél s már az első összeírás idegőlő munkájában nagy tevékenységet fejtett ki, valamint Tóth Istvánnak, aki két év óta kiváló pontossággal, körültekintéssel vezeti a nyilvántartást, egyenként 200-200 korona jutalmat szavazott meg.

*** Pozsgay Miklós halála.** Budapesti tudósítónk jelenti: Pozsgay Miklós országgyűlési képviselő, a függetlenségi párt tagja ma délután Dunskepelén meghalt. — Pozsgay 1901. óta képviselő jelenlegi kerületében.

*** Az Inasotthon felügyelő-bizottságának ülése.** A nagyváradi Inasotthonok Onhorának felügyelő bizottsága ma, csütörtökön, április 26-án délután 5 órakor a városbáza ülést tart. Ezúttal az igazgató évi jelentését terjesztik elő, valamint az Otthon gazdasági ügyeit s adminisztrációját tárgyalják.

*** Kongregációi élet.** Az Urada Mária Kongregációja ma délután fél 5 órakor tartja rendes összejövetelét a szokott helyen.

*** Összeírják az amerikai állampolgárokat.** Az Amerikai Egyesült Államok és Németország mint szövetségesünk között fennálló hadiállapot miatt a diplomáciai viszony a monarchia és az Unió között tudvalevőleg megszakadt. Ennek következtében a belügyminiszter tegnap felhívta Bihar megye alispánját, hogy legkésőbb április 30-ig a megye területén található amerikai állampolgárokról tegyen hozzá szükséges jelentést. A belügyminiszter hangsúlyozza, hogy csupán tájékozási akció és nem internálásról, sem más rendszabályokról nem esen szó.

*** Mikor a zsebtolvaj jóindulatú** címmel szombati számunkban megjelent közleményre felkért benötünket Puskás Károly férfinak, hogy közöljék azt a helyreigazítást, hogy a turlaugos vasúti tolvajlás áldozata ő volt és nem Puskás István cipész.

* **A leányklub ének órája** Ma délután 5 órakor a Szociális missió-társulat nagyváradi Leányklubja a Katholikus Körben ének órát tart.

* **Kitüntezett joghallgató.** A hivatalos lap közli, hogy a király **Czinka János** 4. honvédegyalozesredbeli hadapródjelöltje az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismeréséül a 2. osztályú ezüst vitézségi éremmel tüntette ki. Czinka János a nagyváradi kir. kath. jogakadémia egyik közönséges tanulója. Ugyanazon kitüntetésben részesült **Balácsi Ferenc** önkéntes tizedes is.

* **A „Bácskai Napló“ból — „Délividék“ lett.** A Bácskai Napló című katolikus lap ezután Délividék cím alatt jelenik meg élénk stílusban, változatos tartalommal.

* **Letört bimbó.** Zalányi Ferencet és nejét súlyos gyász érte, alig 17 hónapos Laci fia fiúcskájuk halálával. A kis halottat tegnap, szerdán délután temették a Szárovaszky-árpítványi gyermekokrházból.

* **A Liszka viz** segít a tavaszi szeplő ellen. Bővebbet a hirdetésben.

* **„Korona szappan-por.“** Nem kell szappan, sem szóda, sem mosópor. Hővel érkező mos, a ruhának nem árt, minden nyomagon a törvényszéki vegyszertanúsítvány. Egy félkilós doboz ára 25 kor. ruhára 1 korona. Egyedüli főraktár: Farkas István „Apolló drogeria“ Nagyvárad. Telefon 13—02.

* **Kezdő irodista** akaszt nyel. „Fekete Sas és Zöldfa“ r. t. irodájában. Jelentkezés d. u. 2—6-ig. Színház-utca 6.

* **Palestinai FOXIE** biéta. Ár 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában. Békéscsaba 7/B.

TAVASZI SZEPLŐT

pár napi használat után eltűntet az arcáról a valódi

LISZKA VIZ

Eredeti üvegekben 2 korona 40 fillérért kapható a

Csillag gyógyszertárban

Zöldfa-utca.

ZENE és MŰVÉSZET.

Várady Aladár: Két magyar dal. A zenemű kereskedésekben most került kiadásba Várady Aladárnak, a Szigligeti színház kitűnő karmesterének a jeles énektaárnak egy izlások kiállítású füzete: **Két Magyar Dal.** Az egyiknek szerzője néhai Fekete Ferenc, az elesett költő, a másiknak Kovács Jenő, az ismert posta főhadnagy, akinek „Magesküdtöm, hogy kerülöm a házatok táját“ kezdű és elterjedt népdalát szintén Várady Aladár látta el zenével és ma már minden cigánybanda repertoárjában benne van ez a nót. „Irtam tegnap a bábamnak“ és „Hajlik a jegenye“, az a két most megjelent népdal ép oly elterjedt lesz, mint az előbbiek, mert szövege eredeti, szomorú és magyaros, zenéje pedig igazi népdal, könnyen megtanulható, kedves és osupa melódia. A füzetet Zsigmond Annának ajánlotta a szerző. Ára 2 korona és kapható Láng Józsefnél és Sebőnél.

* **Közhőség, hurut, rekedtség és alnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer** a Farkas-féle **hurut szelétke.** Ára 1-20 kor. Kapható Farkas István „Apolló“ drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

SZÍNHÁZ.

Heti műsori

Csütörtök: Csárdáskirálynő (Bérlésben.)
Péntek: Csárdáskirálynő (Bérlésben.)
Szombat: délután: Zeuzsi kisasszony.
Szombat este: Csárdáskirálynő Bérlésben.)
Vasárnap délután: János vitéz.
Vasárnap este: Csárdáskirálynő.

A Csárdáskirálynő ma este a közönség fokozott érdeklődése mellett bérlésben kerül színpadra. Azok a bérlők, akik jogaikat érvényesíteni nem kívánják, jegyeiket átadhadják a színházi pénztárnál, amely értekezésekről gondoskodik.

A Zeuzsi kisasszony. A csárdáskirálynő komnyed, búvájos és félbemésső zenéjének, mintha a régebbi multak emlékeiből versenyfutása akarna lenni, úgy illeszkedik a hit repertoárjába szombaton délután a Zeuzsikisasszony, amely Vigh Mancinak a Csárdáskirálynő kedves Stáhl kontesszének már oly sok sikert szerzett. Mellette Tompa Béla kitűnő Falszólója szítja a bábort és kétségtelen, hogy szombaton délután a közönség épp oly viharos lelkesedéssel tapsol a Zeuzsikisasszony szereplőinek, mint a milyen ovációkat rendez esteként Csárdáskirálynőnek.

VIGRÓD mozgószínház	Csütörtök A pillandó pályamester dráma 4 felvonásban. Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.
URANIA mozgószínház	Csütörtök A vén bakancsszállító és fia a bohém vígjáték 3 felvonásban. Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.
APOLLÓ mozgószínház	Csütörtök A szemementi ütközet dráma. Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

Hasábos és vágott

TÜZIFA

szükségletét a legnagyobb bizalommal csak **JENEI M. CÉGNÉL** szerezheti be

Nagypiac tér, Kugler és Andrányi palota. Telefon 10—13. szám.

Megrendelések pontosan kimérve, kivonatba házhoz szállítatnak.

HETI ÁRJEGYZÉK:

Vizespohár csiszolt üvegből	—26
Borospohár csiszolt üvegből	—20
Vizeskanecsó csiszolt üvegből	1:50
Borospalack csiszolt üvegből	1:50
Teáscsésze fehér finom porcellán	1—
Teáscsésze színes finom porcellán	1:80
Porcellán vizeskanecsó díszítéssel	2:50
Kávésbögre emlék felirással	—70
Fali sőtartó majolika fedéllel	2:50
Majolika vizeskanecsó színezéssel	8—
Teáskészlet aranyozással	10—
Kávéskészlet aranyozással	10—
Feketéskészlet aranyozással	10—
Mosdókészlet felszerelve	12—
Ebédőkészlet aranyozással	40—
Vizeskészlet színes aranyozással	4—
Boroskészlet színes aranyozással	4—
Söröskészlet színes aranyozással	4—
Tésztákészlet finom majolika	5—
Befőtteskészlet 6 személyre	4—

Konyha felszerelési áruk.

Főzőedények.

Táblaüveg. Porcellánárak.

Képkerekezés művészies kivitelben. Ablaküvegezés!

Eladás nagyban és kicsinyben.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg és porcellán nagykereskedés.
Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

Fugyivásárhely községben országut után 8-ik számú tehermentes ház 540 □ öl gyümölcsös kerttel együtt szabad kézből

eladó.

Értekezhetni ugyanott Kulcsár Sándornál.

A Korzó kávéházban

Rörös-utca 1. sz.

minden este Dankó Pali kitűnő zenekara hangversenyt tart!

Kitűnő kávéházi italok és hidek ételek 5 tekeasztal. Szolid kiszolgálás

Szives pártfogást kér **Özv. Dancs Istvánné** kávé.

Főszerkesztő:

Dr. KRÜGER ALADÁR

Felolós szerkesztő:

Dr. PAPP KÁRO

Női, férfi és katonai
ESŐKÖPENYEK

37 kor-tól 250 kor-ig
valamint

Női és gyermek
ESŐKALAPOK

nagy választékban

HAAS LIPÓT

Linoleum gyári raktárában Rákóczi-ut 5.
Telefon 4-63. Telefon 4-63.

LUCERNA-MAG

kis- és nagy mennyiségben kapható.

Kesztenbaum Adolf

Zöldfa-u. 10. Telefon 8-27.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádogos,
vizvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerékpárok, ellenőrző kasszák és gramafonok szakszerű javítása és állandó jókarban tartása. Bronzműves, lakatos és műszerész munkák elfogadtatnak.

**ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

Nagyvárad, Bémer-tér.

Befizetett részvénytőke
1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetétet könyvecskékre és folyószámlára s azt előnyösen kamatoztatja. Leszámitol váltókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölcönöket törlesztésekre. Előleget ad értékpapírokra.

IZSAK LIDIA
elsőrendű művészalca

Nagyvárad,
Nagy Sándor-u. 1.

Park-szálloda
előtálcában.

Működik a legelső dívat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kősz fűzőkben egyenes tartók, melittartók és hűsítősekben nagy választék. Működik választás vegett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szígligeti esküvős művésznőnek egyedüli szállítója.
:: Telefon : 11-53. ::

Mindenféle vidéki megrendeléseket a zonnal szállítunk.
Telephon 92. sz.

Szélőtől, hidegtől
kifajt

vörös arcra és kézre
továbbá szeplő, miteszer
és pattanások ellen

legjobb szer az

Alabástrom Crème,

mert a legtisztább és legjobb anyagokból van összeállítva, minőségre és hatásaira nézve felülmulja az összes forgalomban levő készítményeket. Kétféle minőség van nappali és esteli használatra.

1 tégely ára 1 kor. 50 fill.

**Alabástrom
pipere szappan.**

Legtisztább, legfinomabb növényi zsírokból van összeállítva. Teljesen lugmentes, mivel az alabástrom szappan tiszta Lanollinnal van tulzsirosítva, a miért is az arcot nem marja, nem csipi, hanem az arcórt üdév, puhává és simává teszi.

1 drb ára 4 korona.

Szeplő elleni

valódi LISZKA-VIZ.

1 üveg ára 2 korona.

Ezen szerek kaphatók:

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszt”
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.
(Városháza mellett.)